

Gemeente Renkum

Voorstel aan de raad

Verantwoordelijk team
Team Beleid Ruimtelijk Domein

Nummer

Kenmerk
2024-005270

Raad d.d.
26-03-2025

Paragraaf begroting
2

Portefeuillehouder
C.D. (Daniëlle) van Bentem

Steller
A. (Arjen) Ruiter

Datum
12 februari 2025

Onderwerp
**Suppletieaanvraag indienen bij
ministerie van BZK voor het opsporen en
ruimen van Ontploffbare Oorlogsresten
(OO) in de gemeente Renkum**

Geadviseerd besluit

Aanvraag indienen bij ministerie voor BZK voor een suppletie-uitkering uit het Gemeentefonds, voor de door de gemeente en/of particuliere vondsten gemaakte kosten in het opsporen en ruimen van Ontploffbare Oorlogsresten (OO) uit de Tweede Wereldoorlog voor de volgende projecten (en totaalbedrag):

- Gemeentelijk project Boven Heide, Duitsekampweg, Wolfheze;
- Gemeentelijk project sloop gymzaal Mozartlaan- Bachlaan, Doorwerth;
- Gemeentelijk project Dennenkamp Oosterbeek;
- Gemeentelijk project verleggen (riool)leidingen spooronderdoorgang, Wolfheze;
- Particuliere vondst Zonneheuvelweg 24, Oosterbeek;
- Particuliere vondst Zonneheuvelweg 20a, Oosterbeek;
- Particuliere vondst Graaf van Rechterenweg 24, Oosterbeek.

	Kosten (excl. BTW)	Suppletie
Totaal:	€ 485.128,78	€ 329.887,57

Toelichting op beslispunten

In de gemeente Renkum is veel gevochten in de Tweede Wereldoorlog. Geregeld worden er nog gesprongen en niet gesprongen explosieven (Conventionele explosieven) gevonden. De laatste jaren neemt het besef van het belang tot opsporing van explosieven bij ontwikkelingen (mede in het kader van openbare orde en veiligheid) toe. Daardoor wordt er steeds vaker en/of beter gezocht naar explosieven voordat gebouwd gaat worden of tijdens grondroerende werkzaamheden. De kosten voor het opsporen van explosieven zijn echter hoog.

Gemeenten kunnen via het gemeentefonds in aanmerking komen voor een bijdrage in de gemaakte kosten voor het opruimen van ontplofbare oorlogsresten uit de Tweede Wereldoorlog (de zogenaamde 'Bommenregeling'). Het ministerie van BZK regelt in de 'bommenregeling' dat in geval van opsporing en ruiming van explosieven gemeenten een bijdrage van 68% in de werkelijk gemaakte kosten kunnen ontvangen (suppletie-uitkering). De vereiste is hierbij dat de aanvraag

moet worden ingediend op basis van een raadsbesluit en per jaar voor 1 april moet worden ingediend. Dit geldt dus voor in opdracht van de gemeente gemaakte onderzoekskosten maar ook in opdracht van derden (inwoners) gemaakte kosten. Procedureel houdt dit in dat de gemeenteraad een besluit moet nemen over de door de gemeente en / of inwoners gemaakte kosten (particuliere vondsten) en dat al deze kosten ingediend worden bij het ministerie. Vervolgens ontvangt de gemeente de suppletie met de meicirculaire in 2025, en indien er ook kosten van derden (particuliere vondsten) hebben plaatsgevonden wordt de betreffende suppletie daarna door de gemeente aan hen overgemaakt.

De bommenregeling is geen Rijkssubsidie, maar een regeling die wordt gefinancierd via een suppletieregeling binnen het gemeentefonds. Het idee achter de regeling is dat gemeenten die veel kosten hebben op het gebied van het ruimen van ontplofbare oorlogsresten, hier beperkt financieel nadeel van ondervinden ten opzichte van andere gemeenten die hier niet mee te maken hebben. Alle uitkeringen in het kader van de bommenregeling worden door alle gemeenten gezamenlijk gedragen. Dit maakt dat de bommenregeling alleen geldt voor kosten van gemeenten en/of particuliere vondsten.

Hierna zijn in het kort de verschillende projecten beschreven.

- Gemeentelijk project Boven Heide, Duitsekampweg in Wolfheze

Dit betreft de realisatie van circa 50 woningen en openbare ruimte aan de Duitsekampweg in Wolfheze. Hiervoor is in 2024 en begin 2025 onderzoek naar explosieven uitgevoerd inclusief de bijbehorende (begeleiding van) (graaf)werkzaamheden. Wolfheze is zeer verdacht voor explosieven vanwege de luchtlandingen bij Market Garden op die locatie.

- Gemeentelijk project sloop gymzaal Mozartlaan- Bachlaan, Doorwerth

Dit betreft de sloop van de gymzaal van de basisschool De Atlas aan de Mozartlaan – Bachlaan in Doorwerth. Hiervoor is een historisch vooronderzoek naar explosieven uitgevoerd.

- Gemeentelijk project Dennenkamp, Oosterbeek

Dit betreft het gemeentelijke project aan de Dennenkamp in Oosterbeek. Hiervoor is historisch vooronderzoek naar explosieven uitgevoerd en heeft ook feitelijke detectie plaatsgevonden.

- Gemeentelijk project verleggen leidingen spooronderdoorgang, Wolfheze

Dit betreft het gemeentelijke project van het verleggen van riool en enkele kabels, leidingen voor de spooronderdoorgang in Wolfheze. Hiervoor heeft feitelijke detectie plaatsgevonden en begeleiding van (graaf)werkzaamheden.

- Particuliere vondst Zonneheuvel 24, Oosterbeek

Dit betreft een woningbouwproject van een enkele woning in de tuin aan de Zonneheuvelweg 24 in Oosterbeek. Hiervoor is begin 2024 opsporing / graafbegeleiding uitgevoerd.

- Particuliere vondst Zonneheuvelweg 20a, Oosterbeek

Dit betreft een woningbouwproject van een enkele woning in de tuin aan de Zonneheuvelweg 20a in Oosterbeek. Hiervoor is begin 2024 onderzoek naar explosieven uitgevoerd.

- Particuliere vondst Graaf van Rechterenweg 24, Oosterbeek

Dit betreft een woningbouwproject voor het slopen en nieuwbouwen van een enkele woning aan de Graaf van Rechterenweg 24 in Oosterbeek. Hiervoor is begin 2025 onderzoek naar explosieven uitgevoerd.

In mei 2024 ontvingen wij een brief ('factsheet bommenregeling gemeentefonds 2025') van het ministerie van BZK waarin is aangegeven dat de bommenregeling niet (meer) geldt '*voor het compenseren van private partijen voor kosten die anders door de markt zouden worden gedragen*'. Dus dat houdt in dat ontwikkelaars voor de ontwikkeling van op de hun gronden (door de gemeente gewenste) geplande woningbouw in de gemeente geen aanspraak kunnen maken op deze regeling.

Onderwerp

Suppletieaanvraag voor het opsporen en ruimen Ontplofbare Oorlogsresten (OO)

Datum

12 februari 2025

Kenmerk

2024-005270

Pagina

2 van 6

Beoogd effect

Met uw besluit wordt voldaan aan de voorwaarden die gelden bij het aanvragen van een tegemoetkoming in de kosten via de suppletie uit het gemeentefonds. De gemeente loopt geen financieel risico; de bijdrage is een tegemoetkoming in de gemaakte kosten van het onderzoeken, opsporen en ruimen van conventionele explosieven uit de Tweede Wereldoorlog.

Kader

Het Rijk besloot in 1986 dat de financiële verantwoordelijkheid voor de opsporing van conventionele explosieven (CE) (zijnde Niet Gesprongen Explosieven; NGE) bij gemeenten of derden ligt, maar in uitzonderlijke gevallen kan het Rijk een tegemoetkoming in de kosten geven. Dit Bijdragebesluit werd in 2009 omgezet in de zogenaamde 'bommenregeling', die via het Gemeentefonds loopt.

In 2014 is bommenregeling door het Ministerie van BZK aan gepast. De hoofdpunten van de Bommenregeling staan beschreven in de Septembercirculaire Gemeentefonds 2014 en kunnen als volgt (voor zover voor ons relevant) worden samengevat.

- Vanaf 2015 kunnen alle gemeenten in geval van opsporing en ruiming van explosieven een bijdrage van 68% in de kosten ontvangen door het indienen van een raadsbesluit.
- De mogelijkheid voor het ontvangen van een suppletie-uitkering is beperkt tot de werkelijk gemaakte kosten. De mogelijkheid om op basis van toekomstige kosten een bijdrage te ontvangen vervalt.
- Om in aanmerking te komen voor een bijdrage volstaat de toezending van een gemeenteraadsbesluit waarin de gemaakte kosten voor het opsporen en ruimen van explosieven zijn opgenomen. Er hoeft geen verdere onderbouwing overlegd te worden.
- "Projectplannen of studies naar risico's e.d. worden niet in behandeling genomen". Aldus het Ministerie moet dat zo worden gelezen dat bij een verzoek om een vergoeding alleen het raadsbesluit hoeft te worden gevoegd. Projectplannen en risicostudies hoeven dus niet te worden meegezonden en worden ook niet beoordeeld.
- BTW komt, net als onder het voormalige Bijdragebesluit, niet voor compensatie in aanmerking. In de opgave van de gemaakte kosten dient daarom duidelijk te worden opgenomen dat de bedragen exclusief btw zijn.
- De gemaakte kosten dienen door de gemeente inzichtelijk te worden gemaakt in Iv3 via lastenfunctie 160 "opsporing en ruiming van conventionele explosieven". Gebruik van deze functie is verplicht vanaf het verslagjaar 2011.

Argumenten

- Uit veiligheidsoverwegingen was het noodzakelijk om, voorafgaand aan bodemroerende werkzaamheden, onderzoek te laten uitvoeren naar de aanwezigheid van Niet gesprongen Explosieven (NGE), tegenwoordig ook wel 'Opsporen van Ontploffbare Oorlogsresten' (OOO) genoemd, in de bodem. Deze aanwezigheid van explosieven binnen de gemeentegrenzen valt te verklaren door de zware gevechten die plaatsvonden tijdens de Tweede Wereldoorlog (Slag om Arnhem).
- Omdat de bommenregeling per 2015 is veranderd, wordt de suppletie-uitkering aangevraagd bij het ministerie BZK door middel van een raadsbesluit van de gemaakte onderzoek-, opsporing- en ruimingskosten van conventionele explosieven.
- Indien geen aanvraag wordt ingediend kan de gemeente (en ook de particulieren) geen suppletie ontvangen van 68% van de gemaakte kosten.
- De afgelopen jaren heeft u ieder jaar een dergelijk besluit genomen over toen uitgevoerde onderzoeken naar explosieven en is ook telkens bij de meicirculaire de suppletie uitgekeerd

Kanttekeningen

Geen.

Onderwerp

Suppletieaanvraag voor het opsporen en ruimen Ontploffbare Oorlogsresten (OO)

Datum

12 februari 2025

Kenmerk

2024-005270

Pagina

3 van 6

Draagvlak

Niet van toepassing.

Aanpak/Uitvoering

Uw besluit wordt samen met een verzoek om een bijdrage vanuit het Gemeentefonds ingestuurd naar het ministerie van BZK, directie Financieel-Economische Zaken (FEZ). Deze aanvraag dient vóór 1 april 2025 bij het Ministerie te zijn ontvangen.

Op basis van het besluit van de gemeenteraad zal de suppletiebijdrage uit de bommenregeling, bestaande uit 68% van de aangegeven kosten, in de meicirculaire 2025 van het Gemeentefonds worden toegekend aan de gemeente Renkum. Wij zorgen er dan voor dat de verschillende partijen hun deel van de suppletie-uitkering krijgen.

In de volgende tabellen zijn de met deze projecten gemoeide kosten weergegeven.

Gemeentelijk project Boven Heide, Duitsekampweg in Wolfheze	Totaal gemaakte kosten (excl. BTW)	Suppletie-bedrag (68%)
Gemeente Renkum	€ 379.038,78	€ 257.746,37
Totaal	€ 379.038,78	€ 257.746,37

Gemeentelijk project sloop gymzaal Mozartlaan-Bachlaan, Doorwerth	Totaal gemaakte kosten (excl. BTW)	Suppletie-bedrag (68%)
Gemeente Renkum	€ 5.275,00	€ 3.587,00
Totaal	€ 5.275,00	€ 3.587,00

Gemeentelijk project Dennenkamp Oosterbeek	Totaal gemaakte kosten (excl. BTW)	Suppletie-bedrag (68%)
Gemeente Renkum	€ 43.933,75	€ 29.874,95
Totaal	€ 43.933,75	€ 29.874,95

Gemeentelijk project (riool)leidingen spooronderdoorgang Wolfheze	Totaal gemaakte kosten (excl. BTW)	Suppletie-bedrag (68%)
Gemeente Renkum	€ 48.261,25	€ 32.817,65
Totaal	€ 48.261,25	€ 32.817,65

Particuliere vondst Zonneheувelweg 24, Oosterbeek	Totaal gemaakte kosten (excl. BTW)	Suppletie-bedrag (68%)
Inwoner - eigenaar	€ 800,00	€ 544,00
Totaal	€ 800,00	€ 544,00

Particuliere vondst Zonneheувelweg 20a, Oosterbeek	Totaal gemaakte kosten (excl. BTW)	Suppletie-bedrag (68%)

Onderwerp

Suppletieaanvraag voor het opsporen en ruimen Ontploffbare Oorlogsresten (OO)

Datum

12 februari 2025

Kenmerk

2024-005270

Pagina

4 van 6

Inwoner - eigenaar	€ 1.870,00	€ 1.271,60
Totaal	€ 1.870,00	€ 1.271,60

Particuliere vondst Graaf van Rechterenweg 24, Oosterbeek	Totaal gemaakte kosten (excl. BTW)	Suppletie-bedrag (68%)
Inwoner - eigenaar	€ 5.950,00	€ 4.046,00
Totaal	€ 5.950,00	€ 4.046,00

Communicatie

De betrokken partijen worden op de hoogte gesteld van uw besluit.

Financiële consequenties

Met het besluit om suppletie aan te vragen loopt de gemeente geen financieel risico. Alle partijen hebben de kosten voor de onderzoeken al betaald. De gemeente heeft geen verplichtingen naar inwoners om eventueel niet te ontvangen subsidie (suppletie) te vergoeden. De gemeente heeft wel de verplichting om de ontvangen suppletiekosten door te sluisen naar de inwoners die de kosten hebben gemaakt.

Het niet besluiten tot het aanvragen van de suppletie-uitkering heeft wel (grote) financiële gevolgen voor de gemeente voor zover het de gemaakte gemeentelijke kosten betreft. Dit zou namelijk betekenen dat de gemeente geen suppletie krijgt van 68% van de gemaakte kosten. Dit geldt overigens ook voor de door inwoners gemaakte kosten.

Voor de genoemde locaties zijn veel kosten gemaakt voor het onderzoeken, opsporen en ruimen van conventionele explosieven door de gemeente en inwoners. Van deze kosten kan maximaal 68% worden vergoed vanuit het Gemeentefonds op basis van het raadsbesluit.

In de navolgende tabel zijn alle kosten opgeteld en vermeld:

	Totaal gemaakte kosten (excl. BTW)	Suppletie-bedrag (68%) (te declareren)
Gemeente	€ 476.508,78	€ 324.025,97
Particuliere vondsten	€ 8.620,00	€ 5.861,60
Totaal	€ 485.128,78	€ 329.887,57

Juridische consequenties

Niet van toepassing.

WMO-aspecten

Niet van toepassing.

Gezondheid

Niet van toepassing.

Duurzaamheid

Niet van toepassing.

Effect op vermindering regeldruk

Niet van toepassing.

Onderwerp

Suppletieaanvraag voor het opsporen en ruimen Ontploffbare Oorlogsresten (OO)

Datum

12 februari 2025

Kenmerk

2024-005270

Pagina

5 van 6

Alternatieven

Geen. Indien de aanvraag niet wordt gedaan blijven alle gemaakte kosten van de gemeente voor de gemeente en de kosten van particuliere vondsten voor de betreffende inwoners.

Onderwerp

Suppletieaanvraag voor het opsporen en ruimen Ontplofbare Oorlogsresten (OO)

Datum

12 februari 2025

Kenmerk

2024-005270

Pagina

6 van 6